

alási hirdetmény

Közkórház Egyesület... szám alatti kórház... munkálataira ezennel... tárgyalást hirdet...

entartja magának a... rkezett ajánlatok... sa szerint döntson...

Dr. Sebestyén József... elnök.

szobaszabályok... szobaszabályok... szobaszabályok...

JOZSEF... kereskedő, SIGHET... bbanfilor 33.

vezetmény... vezetmény... vezetmény...

nek megelégedésre... nek megelégedésre... nek megelégedésre...

szobaszabályok... szobaszabályok... szobaszabályok...

ettermi arankból... ettermi arankból... ettermi arankból...

r. Operaház... Színház... Színház...

ZÁLLODA... ZÁLLODA... ZÁLLODA...

pályaudvar érkezés... pályaudvar érkezés... pályaudvar érkezés...

rdetések... rdetések... rdetések...

3 gyermek mellé... 3 gyermek mellé... 3 gyermek mellé...

gyar levelező-köny... gyar levelező-köny... gyar levelező-köny...

ó órákat adna ele... ó órákat adna ele... ó órákat adna ele...

iszervelet betegség... pénzestársat venne... háuzletében Regele...

t tisztességes zsidó... vesz Róth. Bánffy...

vagy 2 leány teljes... goru ort. kóser. Kiss...

gy hirdetései ered... hirdessen az Új...

XIII EVF. * SZAM (11) - Kolozsvár, 19 szeptember 9 Kedd 5690 EV - ELUL 16

Ara 5 lej

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca) 10. szám. Telefon: 9-77.

Table with subscription rates: ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 1150 Lei, Félévre 600, Negyedévre 320, Egy hónapra 110.

Table with advertising rates: KÜLFÖLDI ELŐFIZETESI ÁRAK: Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő pénz), Egy evre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint vétetnek fel.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Károly király és a diktatura

Bizonyos körök néhány hónappal a monarchia restaurálása előtt erőteljes kampányt indítottak meg a demokratikus rezsim és a politikai pártok ellen...

Nem lehet elvitatni, hogy annakidején Filipescunak és barátainak bizonyos tekintetekben igaza is volt. A régencstársaság tekintélye napról-napra csökkent és emiatt nemcsak a politikai pártok egymásközötti harca öltött meg...

Annál meglepőbb volt, hogy a monarchikus restaurálás után a pro-diktatórikus mozgalom nemhogy visszahagyott volna, de ellenkezőleg, újabb lendületet kapott. A mozgalomnak pedig az adott különös súlyt és jelentőséget, hogy propagálói az uralkodó legszűkebb környezetéhez tartozó bennfenteseként voltak ismeretesek a román közvélemény előtt...

Véres harcok után egész Argentína a forradalmárok kezére került

Az argentinai köztársaság alelnöke átadta a hatalmat a forradalmároknak, akik ostromállapotot hirdettek az egész ország területére

Rengeteg halottja és sebesültje van a buenos-ayresi uccai harcoknak - A győztes forradalmárok lefegyverezték a rendőrséget és fogságba vetették a régi rezsim híveit - Allítólag Irigoyen köztársasági elnököt is letartóztatták

Bevándorlók is nagy számmal voltak a felkelők között

Newyork, szeptember 8. Buenos Ayresben véres harcok után győzött a katonai vezetők által irányított forradalom. A régi rezsim kormánya csaknem egész napon át tartott minisztertanács után elhatározta, hogy megadja magát a felkelőknek és ennek jeléül felvonatta a miniszterelnökségi palotármárára a fehér lobogót.

Ezt megelőzően a kormányhü lovascsendőrség és a zárt sorokban a régi rezsimet támogató Epoca című lap épülete elé vonult forradalmár katonaság között véres uccai harca került a sor, amelyben a halált megvetően küzdő felkelők lettek a győztesek.

Az Associated Press távirata szerint

a felőrás uccai harcok 10 halottja és mintegy 70 súlyos sebesültje van.

Több newyorki lap azonban azt az értesüléseket közli, hogy az áldozatok száma ennél sokkal nagyobb és

a veszteségeket halottakban és sebesültekben csaknem 88 ezerre becsülik

Az összeütközések nyomán a lap palotája lángot fogott és porrá égett. Az oltásra kirendelt tüzoltóság megtagadta az engedelmességet és az újságpalota tüzét nem akarta eloltani.

Amikor az uccákon hullámvont tömeg a kormánypalota ormán felvont fehér

lobogót meglátta, az emberek lelkes szimpátiatüntetésben törtek ki a katonai felkelők mellett. A tömeg egy része a miniszterelnökségi és a belügyminiszteri palotákba behatolt és a miniszterek és főtisztviselők hivatali szobáinak falairól eltávolították a napokkal ezelőtt már visszalépett Irigoyen elnök arcképeit. Az arcképeket összetépték és egy részüket a nyílt uccán elégették.

Martinez helyettes köztársasági elnök átadta a hatalmat a katonai forradalmi kormánynak. A forradalom főirányítója átvette a hatalmat és kormányt alakított.

Az új kormány első ténykedése volt, hogy egész Argentína területére kihirdette az ostromállapotot.

A rendőrséget mindenütt lefegyverezték és a biztonsági szolgálat ellátását a katonaság vette át. A régi rezsimhez hű rendőrök sorából számos letartóztatás történt.

Az Associated Press újabb jelentései szerint a forradalmi kormány feloszlatta a parlamentet és az ország népéhez kiáltványt boesított ki. A katonai felkelés vezetői közlik a néppel, hogy a forradalmat a tengerészet, a hadsereg és a nép széles rétegei támogatásban részesítik és hogy a forradalomnak jönnie kellett, mert másképpen nem volt elkerülhető az ország

teljes összeomlása. A kiáltvány bejelentésként azt is, hogy az állapotok konszolidálódása után a forradalmi kormány átadja helyét új alkotmányos formák között megalakuló kormánynak.

Irigoyen elnök sorsáról különböző verziók keringenek. Egyes jelentések szerint a volt diktátor egyik külföldi követség védelme alá helyezte magát és napok óta nem hagyja el a követségi palotát, más közlések úgy szólnak, hogy Irigoyent máris fogságra vetették.

A délamerikai lapok szerint az argentinai forradalomban rendkívül jelentős szerepük volt a bevándorlók. A legutóbbi hónapok súlyos krízise különösen a bevándorolt munkásokat érintette súlyosan, akiknek jórésze hetek óta volt munkanélkül. A nagyjából keleteurópai bevándorlókból összetevődő munkanélküliek szívesen csatlakoztak minden olyan mozgalomhoz, amelyből sorsuk jobbra fordulását várták és készséggel álltak be a felkelők közé. Ez magyarázza meg azt, hogy a felkelők csapataiban igen sok bevándorolt magyar is harcolt.

Newyork, szeptember 8. Újabb jelentés megerősíti azt a hírt, hogy Irigoyen köztársasági elnököt a felkelők elfogták. A volt köztársasági elnököt a forradalmárok haditörvényszék elé fogják állítani.

a román belpolitikai viszonyok konszolidálásának szimbólumát látta Károly király trónraléptében, igen vegyes érzelmeivel fogadta a diktatórikus készülődéseket, jogosan tartva attól, hogy a diktatura bevezetése a belpolitikai villogások újabb fejezetét nyitja meg, amely gazdasági és külpolitikai szempontból egyaránt kiszámíthatatlan következményekkel járhat az országra.

Most azután az uralkodó maga látta szükségesnek, hogy a diktatórikus készülődésekről terjesztett híreket a lehető legenergikusabban s a leghatározottabb formában megcáfolja, szétoszlattva ugyanakkor azt a legendát, amelyet a készülődésekkel kapcsolatosan személye köré szöttek. Károly király kijelentette az angol munkáspárt lapja, a londoni Daily Herald tudósítója előtt, hogy nemcsak hogy nem célja diktatúrát installálni, de ellenkezőleg, a demokrá-

cia előharcosa akar lenni az országban. „Egy gigantikus szövetkezeti vállalkozás vezetőjének érzem magam” — mondotta az uralkodó és célozta, hogy népet olyan maximális erőfeszítésre bírjam, amely lehetővé teszi a legnagyobb anyagi és kulturális eredmények elérését.

A királyi nyilatkozat már önmagában véve is demokratikus gesztus, tartalma pedig annyira nyílt és kategorikus, annyira nélkülözi a két vagy többértelmű szavakkal való zsonglörsködést, hogy remélhetőleg egyszer s mindenkorra lezárja a román politikai életben a diktatura-hírek fejezetét. Ez a nyilatkozat azt jelenti, hogy a király „barátai” saját szakállukra s talán tulbuzgó királyhűségéből harcoltak a diktatura mellett. Károly király modern ember, a száműzetés esztendejét a demokrácia egyik klasszikus hazájában, Francia-

országban töltötte és igen jól ismeri a diktatura természetrajzát. Nagyon jól tudja, hogy az általános megmondaláson kívül Romániában specifikus okai is vannak, hogy nem lehet és nem szabad bevezetni a diktatúrát, amelynek végét nem egyszer trónok összeroppanása jelezte a történelemben. A diktatura installálása betetőzése lett volna a hibák sorozatának, amelyet a háboru után tíz esztendőben a román politika irányítói elkövettek s a halálos döfést adta volna meg az ország külföldi segítség után áhító gazdasági életének.

Hogy az a bizonyos gigantikus szövetkezet csakugyan a legkiválóbb eredményeket produkálja, nem diktatúrára van szükség, hanem ellenkezőleg, a közszabadságoknak olyan kiterjesztésére, amely lehetővé teszi, hogy ebben a szövetkezetben az ország összes népe együtt munkálkodhassanak.

„Barnutiu szobra előtt fogadjuk meg, hogy sohasem leszünk népek elnyomói“

Harmincezer ember vett részt a szilágysomlyói szoboravató ünnepségeken. A törvények pajzsai egyaránt védi az ország összes népeit — jelentette ki Maniu a zsidóság üdvözlő delegációja előtt — Az ellenzéki pártok távol tartották magukat az ünnepségtől

Szinek és képek a szilágysomlyói szoborleleplezésről

Simleu-Silvaniei — Szilágysomlyó, szeptember 8. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Csucsán, vasárnap reggel hat órakor. Szilágymegye notabilitásai és képviselők, szenátorok várják a somlyói Barnutiu-ünnepségekre érkező vendégeket. Az egyik szalonkocsiból Maniu miniszterelnök száll ki. Rövidesen követik Stoicescu ezredes, a király első adjutánsa, azután Costachescu közoktatásügyi miniszter, majd Pop-Csicsó István és Bratu professzor, a törvényhozó testületek elnökei. A másik szalonkocsiban amely Vaida belügyminisztert és családját hozta, egyelőre minden csendes.

A belügyminiszter ur most öltözködik — jelenti a szalonkocsis londinerje s jó husz perc telik el, míg végül Vaida is látható lesz. A belügyminiszter sápadt, rosszul néz ki. Mondják, hogy egészségi állapota ismét nem a legjobb s egyébként is elkedvetlenítették azok a koncentrikus támadások, amelyek az utóbbi időben érték. A miniszterelnököt dr. Hatiegan Emil kamarai alelnök, a belügyminisztert Moldovan tartományi igazgató üdvözlöik. Az üdvözlésekre röviden Maniu válaszol. Villásreggeli egy homályos csucsai étteremben, azután megindult Szilágysomlyó felé az állomás előtt várakozó hatalmas autósor, élen a miniszterelnök elegáns Chrysler-Imperialjával.

Az utbaeső falvakban diszkapu és üdvözlő beszédek várják a miniszterelnököt. A Szilágyság népe lovon, szekeren és gyalog a somlyói ünnepségekre igyekszik. Autóknál itt-ott körfeliratú nemzeti zászlót lobogtató lovas bandériumok és gyalogos csoportok mellett száguld el. A nemzeti parasztpárt hirdeti vajnikjai ezek a legények. Szilágymegye a legerősebb fészek, a citadellája a vajnikmozgalomnak. Még a nőket is megszervezte ebben a megyében Coriolan dr. képviselő, a szilágymegyei legió parancsnoka, ebben a szervezetben, amely politikai életünknek érdekes paradoxona: fasizta alakulat a demokrácia védelmére.

A somlyói liceum előtti szűk térségen hering módra összezúfolva szoronganak az emberek. A megye legtávolabbi fekvő faluja is elküldötte a maga delegációját, a maga vajnikgárdáját erre az ünnepségre. A liceum uccáját zúfolásig megtölti ez a zajosan örvendező tömeg. Legalább 30 ezer ember gyűlt egybe Szilágysomlyón a szoborleleplezési ünnepségekre. Az 500 főnyi lovas vajnikbandériumnak már csak a hepehupás, érdekes kis városka főterén jutott hely. Az a tomboló lelkesedés, amellyel a tömegek Maniut és vezérkarát fogadják, komoly bizonyítéka annak, hogy ebben a megyében a nemzeti parasztpárt eszoritlanul megőrizte népszerűségét.

A liceum előtt rögtönzött emelvényen foglalnak helyet a vendégek. Az első sorban Maniu miniszterelnök. Jobbján a rendkívül disztigvált megjelenésű Stoicescu ezredes, balján Roemier, az ismert francia író, a párizsi Figaro munkatársa, aki tanulmányutra jött Romániába és aki Szilágysomlyóról egyenesen Borsára utazott el. Frentiu nagyváradi püspök celebrálta fényes segédlettel a Simion Barnutiu lelkiüdvéért elmondott misét. Azután megtörtént a szobor leleplezése. Egyszerű mellszobrot állítottak ennek a Szilágymegyébeli elszármazott román forradalmárnak, aki egész sereg tudományos könyvet írt össze és mégis egyetlen beszéddel tette nevezetessé magát népének történelmében. Ezt a beszédet, amelyet 1848 májusában a balázsfalvi katedrális előtt mondott el, úgy tekintik, mint az erdélyi román atkivi nemzeti mozgalom első zászlóbontását.

Boltozatos homlok, elmélyülő szemek, markáns sorsor, fekete körszakáll — ennyit mutat a szobor az exteriörjéből Simion Barnutiunak. Szónokok egész sora méltatta a leleplezés után Simion Barnutiú érdemeit.

Elsőnek Maniu miniszterelnök beszélt. — A génius, a munka és az áldozatkésztség adnak tartalmat és értelmet valamely ember életének ép úgy, mint egy nemzeti kollektivitás létének — mondotta beszédének bevezetésében Maniu. — Valamely nép nemzeti létének és mivoltának kialakulásában az ideológiai folyamat ép úgy szerepet játszik, mint földrajzi elhelyezkedése. Igaz, sajátosságát azonban a fenti három momentum határozzák meg, amelyek anynyira jellemezték Simion Barnutiú működését.

A miniszterelnök ezután Barnutiú életrajzát ismertette, majd rámutatott arra, hogy a Barnutiú által képviselt elvek ma is élő problémái az államok életének. Abban a században született és élt, amely a francia forradalom ismert hármas jelszavát tüzte zászlójára. Az egyenlőség, testvériség és szabadság jelszavait azonban Barnutiú kiegészítette a nemzetiséggel. Azt mondotta, hogy a

„Meg kell fogadjuk, hogy sohasem leszünk népek elnyomói“

Costachescu közoktatásügyi miniszter, Bratu szenátusi elnök, Moldovan Valér tartományi igazgató, Pop-Csicsó István kamarai elnök és sokan mások beszéltek ezután. Figyelemreméltó volt az a beszéd, amelyet a veterán Pop-Csicsó István, a romániai demokrácianak ez a valóban őszinte harcosa mondott el. Figyelemreméltó volt az, amit a kisebbségekről és amit a diákokról mondott.

— Simion Barnutiú — mondotta — szabadságot és egyenlőséget kívánt és követelt az összes népek számára. Azoknak a nemzeteknek, amelyek körülöttük élnek — joguk van azt kívánni tőlünk, hogy boldogan és megelégedetten éljenek körünkben. Itt, Simion Barnutiú szobra előtt meg kell fogadnunk, hogy sohasem leszünk népek elnyomói...

Az ősz Pop-Csicsó közvetlenül ezután — és talán nem véletlenül — az ifjusághoz intézte szavait. Méltatta Barnutiút, aki egész életén keresztül tanult, minden könyvet elolvast, ami az ő idejében elolvasható és elolvasható volt és három doktorátust szerzett magának. Beszédét ezekkel a szavakkal zárta:

— Tanuljatok, fiatalok —, mert csak a munka és a tanulás hozhatja meg a ti boldogulástokat is!

Félkettőre járt az idő, midőn a beszédek sora véget ért. Következett a tömegek felvonulása. Rendkívül érdekes és mozgalmas képet alkotott a tribün előtt defiláló vajniksereg. Az egyes közösségek csapatai élen a zászlótartó haladt, utána következtek a vezetők. Kü-

szabadság mitsém ér egy nép számára, ha a nép életének nincs nemzeti tartalma, ahogy a nemzetiség sem ér semmit szabadság nélkül. Amikor az egyének emberi jogainak respektálását követelték, ő a népek szabadságáért szállt síkra és 1848-ban az önrendelkezési jog megadását követelte.

És miután méltatta Barnutiú történelmi jelentőségét a román nép számára, a következőkkel fejezte be beszédét: — A világ nagy átalakulásokon megy keresztül. Népek és társadalmak új kielési formákat keresnek. Ebben a nagy átalakulásban Romániának is biztosítania kell egy méltó pozíciót, mert ahogyan az egyén életét saját érdekeinek megvédésén és biztosításán kívül társadalmi közösségek magasabb céljai is kell, hogy irányítsák, ép úgy a népeknek is hivatásuk és kötelességük az, hogy specifikus értékeikkel járuljanak hozzá az emberiség és a civilizáció haladásához.

lönösen imponáló volt a lovasvajnikok felvonulása. Feltűnést keltett, hogy a szilágysomlyói szoborleleplezésen annak általános nemzeti és történelmi jellege ellenére egyetlen ellenzéki párt képviselője sem vett részt. Így mindenesetre semmi disszonancia nem volt abban, hogy a szilágysomlyói szoborleleplezés a nemzeti parasztpárt ünnepélyévé alakult át. Mindenesetre impozáns ünnepély volt.

A holtfáradt miniszterelnök délután félhárom órakor minisztertársaival együtt a liceum disztermébe ment, hogy a helyi hatóságok és testületek üdvözlő küldöttségeit fogadja. A somlyói zsidók delegációját Ehrenreich Sámuel, egy pátriarchális külsejű, hófehér szakállas rabbi vezette a miniszterelnök elé. Kivüle Brüll Kálmán, Zeisler Bernát, Csengeri Bertalan és dr. Székely Sándor szorongtak a küldöttségben. Az ősz rabbi elfogódottan, remegő hangon kérte Isten áldását a miniszterelnök munkájára. Es kért, hogy tartsa fenn és biztosítsa a békét és nyugalmat az ország zsidósága számára.

Maniu románul válaszolt a német üdvözlő beszédre.

— Biztosíthatom Önt, rabbi ur — mondotta a miniszterelnök — hogy Öfelsége és kormányja az országban együtt lakó népek közötti békés és harmonikus együttélést és együttműködést kívánják szolgálni. Megragadom az alkalmat annak hangsúlyozására,

Meghalt Vass József magyar miniszterelnökhelyettes

Vasárnap éjjel szívszékhüvés ölte meg a nagyprépost-minisztert

Budapest, szeptember 8. A magyarországi politikai életnek nagy halottja van: meghalt Vass József népjóléti miniszter, állandó miniszterelnökhelyettes. Vele a háboru utáni magyar politika egyik legmarkánsabb alakja dőlt ki az élők sorából.

Vass József 1877-ben született, tehát aránylag fiatalon, ötvenhárom éves korában halt meg. Egyetemi tanulmányait mint a Collegium Germanicum-Hungaricum ösztöndíjasa Rómában végezte, ahol 1902-ben teológiai és bölcsészdoktorrá avatták, majd 1904-ben pappá szentelték. Rómából való visszatérése után először Adonyban működött mint kaplán, majd Székesfehérváron lett teológiai tanár. Publicisztikai működését is Székesfehérváron kezdte meg, ahol a Székesfehérmegyei Uj Lap című klerikális lapot szerkesztette.

1911-ben Budapestre hívták a Szent Imre kollégium igazgatójának, amely működését azzal tette emlékeztetéssé,

hogy felépítette a kollégium új épületét. Budapestben kezdte meg szociális tevékenységét is. 1919-ben egyetemi teológiai tanár lett. Aktív politikával a háboru után kezdett foglalkozni. 1920-ban nemzetgyűlési képviselővé választották és még ugyanebben az évben közéleti miniszterré nevezték ki. Ekkor megvált egyetemi katedrájától. Néhány hónappal később a közéleti miniszterré vált, amely tisztségét a vallás- és közoktatásügyivel cserélte fel, majd 1922 júliusában népjóléti miniszter lett, amely tisztséget a megszakítás nélkül betöltötte. Ebben a minőségében reá hárult a lakásügyek rendezése és az állami építkezési bevezetése. Ő teremtette meg a hírhedt Társadalombiztosító intézetet.

1923 óta állandó miniszterelnökhelyettes, ami tekintettel Bethlen gyakori külföldi utjaira, nemcsak cím, hanem tényleges hatáskör volt. 1924-ben kalocsai nagypréposttá nevezték ki

MIÉRT

vesz mindenki mentholos

DIANA

SÓSBORSZESZT

Mert első segítség a házbán és minden bajnál külsőleg és belsőleg használható. Mert biztos hatásánál és szerencsés összetételénél fogva minden hasonló szernél nagyobb mennyiségben tartalmaz eredeti japán mentholt az összes rendszerint csak hasonló elnevezésű készítményeket felülmúlja. Évtizedek óta bevált kitűnő háziszser, amely

EGY HAZBOL SE HIANYOZZÉK !!!

hogy a törvények pajzsai egyaránt védi az országban élő népeket, tehát a zsidókat is s hogy Öfelsége kormányja öröködni kíván a törvények respektálása felett. Ezzel szemben azt kívánjuk, hogy a zsidók lojális és jó hazafiak, polgárok legyenek.

Nem sokkal a zsidó delegáció után a kolozsvári Petru Maior küldöttsége üdvözölte a miniszterelnököt.

A banketten az első pohárköszöntőt a miniszterelnök tartotta Károly királyra.

— Egyetlen dologban tévedett Simion Barnutiú — mondta Maniu — Midőn azt kívánta, hogy nem idegen, hanem román dinasztia uralkodjék az ország felett. Az a dinasztia, amely Románia sorsát irányítja, bőségesen rászolgált a román nép bizalmára és szeretetére. I. Károly király alatt vitatta ki Románia a függetlenségét, Ferdinand egyesítette az összes románokat — még pedig nem felszabadítókat és felszabadítottakat, hanem egyenjogú embereket. (Ez a passzus válasz kívánt lenni Averescu tábornok ismeretes nyilatkozatára). Végül a király fáradhatatlan munkakészségéről és lelkiismeretességéről beszélt a miniszterelnök. Pop Csicsó István Mihalachera és a nemzeti parasztpárt egységére toasztozott és a taranisták nevében Costachescu biztosította a pártot a miniszterelnök iránti szeretetükről és az egységhez való ragaszkodásukról.

Egyetlen ember nem beszélt, sem az ünnepségen, sem a banketten. A szoborleleplezésnél szó nélkül gyönyörű vörös rózsacsokrot tett le a szobor talpazatára, a banketten pedig a tomboló ünneplésre egyetlen elegáns meghajlással válaszolt. Ez az ember Stoicescu ezredes volt, a király adjutánsa.

A bankett után műsoros előadás következett, utána sportünnepély, majd este hatalmas táncmulatság zárta be a nap programját, alaposan felverve a szilágysomlyói esendét.

A miniszterelnök az esti órákban kiutazott Badaacsonyba és Pop Csicsó István kíséretében elzarándokolt édesanyja sírházhoz.

Kasztner Rezső

szállóigazgatósága Bu...
ti a t. vendégeit, hogy a...
kodik. Csak a negyedik...
paruhá levén egyedül...
elmúlt heti tüztől van...
gy hogy ez nem akadé...
normális működését.

bbentő emelkedése...
ztikák bizonyítják...
nellett — mint az...
ságban általában...
merülnek időnkint...
letek is és a hely...
talan, hogy igazán...
komoly számokkal...
vagy a fantaszták.

látzó tervek kö...
nak a német mér...
a Földközi tenger...
új szárazföldhöz...
tömegek elhelye...
ejüleg csatornahá...
karja az Atlanti...
ai sivatagra vezet...
varázsolja a Sza...
t. A tulnépesedett...
teinek ilyen módon...
sértelenül fantaszt...
meg a holdba való...
megsem szabad...
reket egy megveto

fantasztikusnak...
nár a megvalósulás...
hollandok a leg...
ozzákezdtek már a...
ához és a modern...
nányát felhasznál...
ban, amelynek cél...
zék azt a száraz...
évvél ezelőtt egy...
Északi tenger ra...
nöt milliárd lejbe...
a kiszáritása és...
tartja ezt a ha...
szárazföld nyere-

ből már kitűnik...
ndeniütt az: új te...
nkátlan emberfe...
a az Egyesült Ál...
oritotta a beván...
zé vált az európai...
jának megoldása...
tokon okulva már...
ékedéseket tesz a...
nyezető tulnépes...
részek: Azsia, Af...
dig alig számita...
orlok szempontj...
szerencsés helyze...
k és a nem sürin...
kivételével min...
problémájává lett...
ind komolyabban...
vándorlás szükse-

egyelőre csak az...
ain belül játszó...
rosokból a ritkább...
rányulna. A hebi...
tés látszik a leg...
anélküliség leküz...
is esőkéntésére...
k is komoly aka...
különösen azokban...
a nagybirtok még...
kos földbirtokre...
építések: a mun...
nak doktrái eb...
bb gyógyulást je...
probléma olyan...
az államok előbb...
esznek félretenni...
ntot és akár a...
lászó tervekhez...
rhez juttassák a...
ket, amelyeknek...
kon súlyos.

OK A NEMZET...
KONGRESSZU...
ntik: A hetedik...
kongresszuson...
tartottak meg...
ek. Közöttük S...
magasabb angol...
ler of Meritnek...
er előadás tar...
káról. Moritz B...
ilozófiai felolva...
tanár a klasszi...
íról értekezett...
nár, L. Braun...
tanára. A. A...
egyetem profesz...
back professzor...
déséről tartott

ENT KÖNYVET...
UJ KELET...
N.

A győztes Németország nem türte volna, hogy Palesztina Zsidó Nemzeti Otthon legyen

Hogyan látják Németországban a Balfour-deklaráció keletkezésének történetét

Berlin, szeptember 8. Németország egyik legnívósabb és legszámottevőbb folyóiratában, a Preussische Jahrbücherben a Balfour deklarációról kimerítő, majdnem egy teljes ivre terjedő cikk jelent meg, Európán név alatt író kiváló publicista tollából. A feltűnést keltő írásnak következő része tarthat számot általános érdeklődésre.

Németország és a cionizmus

„Föltétlenül szükség van arra — írja Európán —, hogy Németország közvéleménye objektíven lássa a Balfour-deklaráció lényegét. Erre szükség van egyfelől azért, mert Németországban rendkívüli rokonszenvvel figyelik a cionista ujjáépítést, másrészt, mert a Népszövetség tanácsa, melynek Németország állandó tagja, a Balfour deklaráció végrehajtásáért felelős. Németország tehát a cionista várakozások teljesedését kell hogy saját ügyének tekintse.

Előre kell bocsátani — írja a cikk —, hogy a Balfour-deklaráció keletkezése fölé Németországban a bizonytalanság és értelmetlenség fátylát börtötték. Itt, nálunk azt hiszik, hogy a nemrég elhunyt lord Balfournak 1917 november 2-án kiadott deklarációja kizárólag ideális indokokból jött létre és pedig azért, hogy a széjjel-szóródottságban élő zsidó nép számára ismét saját otthon adassék ősi országában. Ezzel a közhit szerint egyáltalán nem felel meg a tényeknek. Amikor a szövetségesek a háború során a török zsákmányt tükös szerződéseken egymás között elosztották, akkor sem Londonban, sem Párizsban, sem pedig Moszkvában nem gondoltak arra, hogy a zsidóknak Palesztinára tartott igényeit teljesítsék. Ezek a különböző felosztási szerződések, amelyek közül legmarkánsabb az, amelyet 1916 május 9-én állapítottak meg. Ebben Palesztina számára külön nemzetközi kormányzatot terveztek, amelyre nézve később Angliának, Franciaországnak és Oroszországnak is meg kellett volna egyeznie. 1917 április 21-én St. Jean de Maurienne-ben Itália is belekapcsolódott ebbe a megállapodásba. A tervezett nemzetközi rezsim egyáltalán nem kívánta valamelyes cionista reményeket megvalósítani és nem volt egyéb, mint nemzetközi ellentétet elkendőzésére szánt kényszerű formula.

Az antant és a központi hatalmak Palesztina politikája

A cikkirő értekezése további során megírja Angliának egy még későbbi megállapodását Husseinel, Mekka sárfijével és körvonalazza Angliának az utóbbi évtizedekben folytatott Kelet politikáját. Végül Anglia számára is szükségessé vált, hogy meghallgassa a cionisták igényeit. A világ zsidósága nagyrészt szimpátiája a németek oldalán állott. A német-török tárgyalások a cionista vezetőgyűlésekkel már olyan előrehaladott stádiumban voltak, hogy joggal hirdették, miszerint a világ zsidóságával való szilárd szövetség már a németek zsebében van. A cionisták azonban nem haboztak és Londonban egy másik vasat tettek a tűzbe, minthogy a szövetségesek azt hirdették, hogy felszabadítják ama arab részeket, amelyekhez Palesztina is tartozott. Ezt legfelsőbb háborús cél gyanánt jelölték meg a Keleten. A cionista Actions Comité tehát biztosítani akarta magát arra az esetre, ha a győzelem az antant oldalán lenne. Cionista részen a vezető akkor dr. Weizmann és Nahum Sokolow kezében volt, míg az angol államférfiak közül főleg Balfour, lord Miller, Lloyd George és lord Robert Cecil mutattak hajlamosságot „a cionista sugalmazásokra.”

A Balfour-deklaráció kulisszatitka

A Balfour-deklarációt azért hirdették ki, hogy a zsidóságot az utolsó órában vonják ki a német befolyás alól és hogy a zsidóság „roppant finánciális, erkölcsi, sajátbeli, közvéleményi erejét Németor-

szág ellen lehessen kihasználni, sőt azal is, hogy Palesztinában külön zsidó légiók alkottassanak“. A cikkirő azt hiszi, hogy ezzel nem mondott újat, noha Németországban a Balfour-deklaráció keletkezését szándékosan elhomályosítják.

Angliában soha nem vitatták a Balfour-deklaráció kettős arculatát. Ez az oka egyébként, hogy a Balfour-deklaráció Németországban nem talál nagy szimpátiára.

A Palesztina mandátum statutumait — folytatja a cikkirő — Anglia önállóan állította fel és saját kívánságai szerint szabta meg őket. A Vatikán mellett még a cionistáknak volt bizonyos pontokra befolyásuk, nem pedig az araboknak. Tudjuk, hogy 1922-ben a Népszövetség a győzők szövetsége volt. Anglia és Franciaország saját érdekeik szerint állították fel a mandátumok statutumait és a Népszövetség tanácsa ezeket a mandatárius népek megkérdése nélkül hagyta jóvá. Ehhez járul, hogy annak idején a Népszövetség nagy általánosságban nem rendelkezett igazi, felsőbbrendű erkölcsi autoritással, mert hiányzott mindenkinek a hozzájárulása, a consensus omnium. Nem volt benne Németország, sem az Egyesült Államok, sem Szovjet-Oroszország.

Anglia nem segítette az ujjáépítést

A cikkirő ezután saját szempontjából vizsgálja a Palesztina-mandátum népjogi alapjait, továbbá a zsidó igények történeti, vallási, szociális és etikus okait és igyekszik azokat megcáfolni. Az, hogy a zsidó nemzeti otthon Palesztinában fölépüljön és fennmaradjon, kizárólag az angol kormány akaratától függ. Azan napon, amikor India mohamedánjai további lojalitásukat függővé teszik a palesztinai arabok szabadságától, akkor — mondja a cikkirő — egy politikai megalapozottságu zsidó nemzeti otthon nem állhat fenn. Bizonyos, hogy Anglia eddig a zsidó ujjáépítést nem segítette elő. A cionista Executive kettős hibát követett el. Tulbecsülte az angol érdekek a zsidó nemzeti otthonnal szemben és lebecsülte az arab lakosság ellentáit erejét. Biztosra veszi, hogy a Balfour-deklaráció, amely mindenféle magyarázatot elbir, most a Shaw-bizottság jelentése után újabb megszorításokat fog szenvedni.

Német győzelem esetén . . .

A cionizmus német beállítására szimpátiás és semmilyen tekintetben nincs befolysóvala politikai és materiális melleszándékok által. A hivatalos Németország, ha a német birodalom győztesen került volna ki a háborúból, semmiképpen sem türte volna, hogy Palesztinát zsidó nemzeti otthonná tegye. A német kormány bizonyára egyebet nem tett volna a cionisták érdekében, minthogy kulturális otthonát adott volna számukra Palesztinában. Politikai különállóság ra semmiképpen sem remélhetek volna.

Azzal, hogy Németországot fölvetették a népszövetségi tanácsba, — zárja Európans cikkét — Németország semmiesetre sem garantálhatja a mandátumnak egyébként csak Anglia szempontjából definiálható határozatait. Egyrészt politikai célszerűségi okokból, másrészt,

mert Németország egy olyan ügyben, amely elsősorban az angolok és arabok ügye, nem szavazhat sem az egyik, sem a másik pártra. Azonfelül a mandátumi statutumhoz hozzátartozik számos szerződés, amelynek érintetlen szentségéről Németország nincs éppen meggyőződve, jóllehet a Népszövetség hozzájárult ezekhez. Mindaddig, amíg a statutum érvényben van, a német kormány tartó-

Egy elbocsátott nagyváradai rendőrtiszt Bukarestben lelőtte menyasszonyát, majd öngyilkosságot kísérelt meg

Jonut rendőrtisztet a vacaresti fegyházba szállították a szerencsétlen lány haldoklik

Bucuresti—Bukarest, szeptember 8. (Az Uj Kelet tudósítójától). A főváros egyik hoteljében megrendítő szerelmi tragédia játszódott le tegnap délután. A tragédia főszereplője Jonut nagyváradai szubkomiszár, aki az elmúlt évben a rendőrség reorganizálása alkalmával állás nélkül maradt. Jonut arra számított, hogy elő fogják léptetni s így olyan viszonyok közé kerül, amelyek megengedik számára, hogy megnősüljön. Állásának elvesztése után azonban közte és menyasszonya, Sugár Milla között a viszony elhidegült. A leány tudni sem akart arról, hogy Jonut felesége legyen. Hogy Jonutól szabaduljon, Sugár

zik természetesen helytállani a végrehajtásért, amennyiben ezt Palesztina békeje és a zsidó ujjáépítés követeli, anélkül azonban, hogy az arab önrendelkezése csorbát ne szenvedne. Ha azonban már megtörtént volna a mandátum megsértése, akkor ezért a felelősséget egyedül Anglia viseli és Németország nem részesülhet benne. E föltételek mellett a cionista ügy Németország őszinte és becsületes szimpátiájára számíthat és a föltételek keretei között Németország a mandátumban biztosított zsidó otthon feltétlenül segíteni fogja. Balfour a világháború alatt az angol kormány nevében deklarációt adott ki Németország ellen. A német kormány számára azonban ez a deklaráció nem létezik.

Milla néhány héttel ezelőtt Bukarestbe szökött. A volt rendőrtiszt utána ment és vasárnap délután ráakadt a Splendid-hotel egyik szobájában. Jonut szemrehányásokat tett a leánynak, majd kérlelni kezdte, hogy térjen vissza Nagyváradra. Midőn a leány tagadó választ adott, a volt szubkomiszár előrántotta revolverét és rálőtt a leányra, majd önmaga ellen fordította a fegyvert. A szobába berohant szállodaszemélyzet mindkettőjüket hatalmas vértócsában találta. A leányt kórházba szállították és műtétet hajtottak végre rajta. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. Jonutot Vakarestibe szállították.

Nemzetközi társaság szélhámoskodik Erdélyben a régi márka bankjegyek beváltásának trükkjével

Előlegeket vesznek fel a hiszékeny emberektől — A nagyváradai német konzulátus felvilágosító közleménye

Cluj—Kolozsvár, szeptember 8. (Az Uj Kelet tudósítójától). Érdekes szélhámosági trükkről rántja le a leplet a német konzulátus hivatalos kommunikéje, amelyből az derül ki, hogy lelkiismeretlen kalandorok újabb machinációkkal igyekeznek becsapni az erdélyi közönséget. A szélhámoság azon az ismert tényen alapszik, hogy még az inflációs időkben Erdélyben rengeteg embernek vannak márka-bankjegyei, amelyek a nyakán maradtak. A márkaspekuláción ezren és ezren vesztették el vagyonaikat és a Stinnes-féle milliárdosok, sőt billió bankjegyek ma is nagy mennyiségben szunnyadnak a német infláció által koldussá tett embereknél, akik még ma sem adták fel a reményt, hogy ezek a szédületes számokra kiállított bankjegyek valamikor még pénzt fognak érni.

Minden évben fel-felbukkant ismeretlen forrásból a hír, hogy a német kormány kénytelen lesz a márka-bankjegyeket beváltani, miután a világ minden részében vannak ilyen bankjegytulajdonosok. Különösen plauzibilisnak látszott a hírek az a része, amely ugy-

szólt, hogy a békebeli márka-bankjegyeket a német birodalmi bank törvényesen köteles teljes értékben valorizálni és hogy a márkatulajdonosok nemzetközi szövetsége pert is indított a német kincstár ellen ebben az értelemben.

A józanabb emberek csakhamar rájöttek, hogy e hír mögött valami szélhámoság húzódik meg és ezt a feltevést igazolja most a német konzulátus említett kommunikéje is. Ebből az derül ki, hogy Svájcban csakugyan létezik Globocapital Corporation cég alatt egy nemzetközi egyesület a német birodalmi bank hitellezőinek, amely legújában Románia területén kezdte meg a propagandát, hogy a cég teljes értékben érvényesíteni tudja a háború előtti kibocsátású német bankjegyeket. A konzulátus szerint ez a propaganda arra megy ki csupán, hogy a márkatulajdonosoktól előlegeket csaljon ki a beváltási ígérethez, amelyet a társaság sohasem fog beváltani, mert semmi jogi lehetőség sincsen rá. Az egész akció nem egyéb, mint élelmes üzletemberek újabb kísérlete a márkatulajdonosok becsapására.

A svájci bankok egyesülete már régebben óvást emelt a Globocapital Corporation gyanus működése ellen, amelytől mindenkit óva int. Ez a társaság azt a hírt kolportálja, hogy perli a német birodalmi bankot és hogy ez a per igen kedvezően áll. Ezzel szemben az igazság az, hogy ez a cég soha semmiféle pert nem indított a Reichsbank ellen a márka-bankjegyek valorizációja miatt de ha indított volna is, akkor is csak félrevezetésre használhatja fel ezt a tényt, miután eddig minden ilyen kísérlet kudarcot vallott a német bíróság azon joggyakorlata következtében, hogy az ilyen kereseteket kivétel nélkül elutasította, külföldi bíróság előtt viszont még kevésbé lehet valorizációs igényeket érvényesíteni.

Ezek után nyilvánvaló, hogy a kétes multu személyek által vezetett Globocapital Corporation akciója minden hangzatos jelszó ellenére közönséges szélhámoság.

A KÖNYVPIAC UJDONSÁGAI AL-LANDOAN KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Alapítási év 1864.

Kun Mátás Fia

Cluj-Kolozsvár, C. Victoriei 2

Acélárúk

Szakilátszerész

Nagy tétel eredeti berndorfi alpacca evőeszközt olcsón, készpénzért vásároltam, ezért ajánlhatok egy 4 da. abból álló készletet és pedig:

1 darab va. öd. berndorfi alpacca asztali kést	
1 " " " " evővillát	
1 " " " " evőkanalat	
1 " " " " kávéskanalat	

150 lejért.

Fenti evőeszközökből egy hatszemeűyes, 24 darabból álló készlet 900 lej. Megjegyzem: Valódi berndorfi alpaccáról van szó, nem pakfong és nem kinaezüstről, tehát nem megtéves tés!

Páratlanul dusan felszerelt acéláru és szakilátszerész raktárral 66 éves jóhírnevemnek megfelelően állok nagybecsült vevőim rendelkezésére.

Kedd, 1930 szeptember 9.

Az am villát aká

Az első kihallg

Berlin, szeptember 8. Kelet, hogy az aac tartóztatta a newy leghirhedebbjét, J rendőrség a legnagyobb tudott vallom mondból. Amikor kérdezte tőle, mi ig yorkban lelőtte a kifutóját és egy mond elegáns geszt ilyen „aljas” gy hatodik, vagy nyolc arra kérte a rendőrtovábbi faggatásai rikában történt dol nézve mindig is adni — mondotta — pát illeti, azért jött nozza egészségét. szándéka nincs, mi gyomorspecialistává gáltatni magát. Eli holcempészettel f mesterség ez — n alkoholkostolással legerősebb gyomrot.

A rendőrtiszt me van a fehérruhás h állandó kísérelője hölgy ugyanis kin jött vele Amerikáig tokig, sőt Aachenig kérdéssel felelt:

— Tisztelt uraim hogy utitársam v hölgy, akkor miér őt is!

Fogas kérdés volt ben még együtt rendőrtisztek nagy mondra koncentrált müket. Az aacheni országban táviratila ruhás hölgyet, sőt szágok rendőrségei mélyleírások megke no elfogatására.

Diamond nagyora gans, fiatalos jelens ga, hogy 34 éves. S vált arc, napbarn olykor hunyorit: e melyest a bünözöt. szája széles. Amikor kérdezte tőle, hogy ruháját, röviden ugyanannál a sz walesi herceg is dol

A rendőrtiszt me hol született, mivel voltak a szülei. Dia dulatot tesz. Kivesz adja.

— Tessék, elégedj Hiszen megtehettm Onöknek egy amerik hatnam, hogy újság koncernkirály lette szentimentális legen semmi szükségem n ban mindenféle üzle de az igazi üzletm amikor az alkoholtü tek életbe. Alkohole ezek között én vitté

Arról, hogy között zött milyen hareok z két banda gépfegyve

זוגים

יהל הנכבד כן שתא אתרונים בארצנו הקדוה עדרה הב"על עם ירקים ורעני על ואמכר אותם זולים. להרבנים לסוחרים הנחה שמעון גלזנר ירושלים

SIMON GLAZ Str. Tud. Vlac

Az amerikai csempész-király villát akar venni a francia Rivierán

Az első kihallgatás alkalmával Jack Diamond mindent tagadott

Berlin, szeptember 8. Közölte az Uj Kelet, hogy az aacheni rendőrség lefoglaltatta a newyorki bűnöző világ hírhedtebbjét, Jack Diamondot. A rendőrség a legnagyobb erőfeszítéssel nem tudott vallomást kicsikarni Diamondból. Amikor a rendőrséget megkérdezték tőle, mi igaz abból, hogy Newyorkban lelépte az Equitable Trust befutóját és egy kocsmáros, Diamond elegáns gesztussal tiltakozott az ilyen „aljas” gyanúsítások ellen. A hatodik, vagy nyolcadik kihallgatáson arra kérte a rendőrséget, hagyjon föl a további faggatásaival. Ami az Amerikában történt dolgokat illeti, azokra nézve mindig is tagadó választ foglalt ki — mondotta —, ami pedig Európában történt, azért jött ide, hogy rendezze egészséget. Semmiféle bűnöző vádunka nincs, mindössze egy német promorspecialistával akarja megvizsgáltatni magát. Elismerete, hogy alkoholempészetrel foglalkozott. Olyan mesterség ez — mondotta —, amely alkoholköztollással jár és az alkohol a sűrűbb gyomrot is betegé teheti.

A rendőrséget megkérdezték tőle, mi van a fehérruhás hölgyvel, Diamond állandó kísérőjével. A fehérruhás hölgy ugyanis kimutathatóan együtt volt vele Amerikából az európai partikáig, sőt Aachenig. Diamond ellenében felelt:

— Tisztelt uraim, ha önök tudják, hogy utitársam volt a fehérruhás hölgy, akkor miért nem fogták le őt is!

Fogás kérdés volt, mert a nő Aachen meg egyúttel volt kísérőjével, a rendőrségek nagy izgalomban Diamondra koncentrálták minden figyelmüket. Az aacheni rendőrség az egész országban táviratilag körözi a fehérruhás hölgy elfogatására.

Diamond nagyon tartózkodó, elegáns, fiatalos jelenség. Nem látni rajta, hogy 34 éves. Sportfigura, beretelt arc, napbarnított fej, szemével gyökör hunyorít: ez árulja el valójában a bűnözőt. Orra kissé kiugrik, a szája széles. Amikor a rendőrséget megkérdezték tőle, hogy kinél csináltatta ruháját, röviden azt felelte, hogy ugyanannál a szabónál, akinél a német herceg is dolgozott.

A rendőrséget megkéri, mondja el, hol született, mivel foglalkozott, kik voltak a szülei. Diamond elhárító mozdulatot tesz. Kiveszi hajójegyeit és átadja.

— Tessék, elégedjenek meg ennyivel. Hiszen megtehették, hogy elmondják nekem egy amerikai karriert és mondhatnám, hogy újságíró voltam és konzernkirály lettem. Ezek azonban nem mentimentális legendák, amire nekem semmi szükségem nincs. Fiatal koromban mindenféle üzlettel foglalkoztam, de az igazi üzletem akkor kezdődött, amikor az alkoholtörvények léptek életbe. Alkoholempész lettem és ezek között én vittem a legtöbbré.

Arról, hogy köztötte és Al Capone között milyen harcok zajlottak le, hogy a bűnöző banda gépfegyverrel vonult föl egy-egy városra, nem akarok beszélni.

más ellen, nem akart nyilatkozni. Al Capone neve említésekor azonban ajka megrándul. Tudja jól, hogy rivalisa már kijött a börtönből és valahol a Csendes óceánon cikázik luxuszajthán.

Megkérdezik tőle, tudja-e, hogy az Egyesült Államok kongresszusa foglalkozik az alkoholtörvényeinek eltörlésével. Ez is nagyon kellemesen érinti Jack Diamondot, aki tamaskodón csóválja fejét és nem hiszi, hogy ezt a nagyszerű „üzletet” meg fogják szüntetni.

Jack Diamond elfogatása alkalmával Aachenben megjelentek Berlin összes külföldi tudósítói, akik közül azonban csak kettő tudott hozzáférni, két amerikai újságíró, akiket ő régebről ismert. Fotografálni egyáltalán nem hagyja magát. Az amerikai újságírók kérdéseire elmondotta, hogy néhánymillió dollár megtakarított pénze van. Ha innen kiszabadul, amit biztosra vesz, előbb kikezelteti magát, azután Franciaországba utazik és a Rivierán villát vásárol. Itt akarja eltölteni hátralévő éveit, feltéve, hogy a prohibíciós tör-

ISKOLAI
Tankönyvek, füzetek, írószerek, táskák legolcsóbban kaphatók Király János könyvkereskedésében Cluj, Főter 15. Plébánia épület

vényt hatályon kívül helyezik. Ha azonban a szesztilalom megmarad, valószínűleg vissza megy Ameriába, hogy továbbra is csempészen és ilyen módon gyarapítsa eddigi vagyonát.

Károly király kijelentette egy angol újságíróknak, hogy sohasem gondolt diktatúrára, és a demokrácia előharcosa akar lenni

A király a legelősebben elítéli az antiszemita zavargásokat

London, szeptember 8. A Reuter ügynökség jelenti, hogy az angol munkáspárt lapja, a Daily Herald legújabb számában igen érdekes beszélgetést közöl Károly királlyal a romániai belpolitikai helyzetről. A beszélgetés során Károly király kategorikusan megcáfolta, mintha diktatúrát akarna Romániában bevezetni.

„Az uralkodó kijelentette, — írja az angol lap — hogy a róla terjesztett hírekkel szemben nemesak hogy nem célja a diktatúrát bevezetni, de ellenkezőleg, a demokrácia előharcosa akar lenni. Az uralkodó egy gigantikus szövetkezeti vállalkozás vezetőjének tekint magát s az ő szerepe ebben a vállalkozásban népet olyan maximális erőfeszítésre bírni, amelynek segítségével a lehető legnagyobb kulturális és anyagi eredmények lesznek elérhetőek. Öfelsége ideálja az, hogy ebben az erőfeszítésben

az ország összes lakói szívesen vegyék ki részüket.”

Az uralkodó ezután az angol-román kapcsolatokról beszélt. Kijelentette, hogy Románia számára felbecsülhetetlen értékkel bírva egy olyan ipari állammal való együttműködés, mint amelyen Nagy-Britannia és nagy mértékben járulna hozzá az ország újjáépítéséhez és modernné tételéhez. Az uralkodó hozzátette még, hogy egy angol kereskedelmi delegáció Romániában igen jó fogadtatásra találta.

Az uralkodó nyilatkozatának érdekességét fokozza, hogy ugyanabban a lapban látott napvilágot, amely röviddel ezelőtt Grigore Filipescunak Károly király diktatórikus törekvéseiről adott nyilatkozatát közölte. Ugyancsak a Daily Herald volt az, amely a királyi családban történő dolgokról nem a leg-

kedvezőbb információkat szállította a külföldnek.

Berlin, szeptember 8. Blank Aristid, a Románia határain túl is ismert pénzkapacitás Berlinben járt a napokban és ott nyilatkozott a Jüdische Telegraphen Agentur tudósítója előtt a romániai antiszemita zavargásokról. Blank Aristid a következőket mondotta:

„Károly király a legelősebben elítéli az antiszemita excessusokat és a legenergikusabb intézkedések megtételét rendelte el a zavargások megakadályozására. Károly király trónralépése jelentős mértékben járult hozzá a viszonyok stabilizálásához. Minden jel arra mutat, hogy Románia a konszolidáció felé halad. Bármily sajnálatosak is voltak a zavargások, úgy hiszem, nyugodtan kijelenthetem, hogy ezeknek megismétlődésétől nem kell tartani.”

Nincs iskola a kolozsvári zsidó gimnázista leányok számára

A „Regina Maria” gimnáziumban 100 helyett csak 85 növendéket vettek fel és harminc zsidó jelentkező közül 27-et visszautasítottak a felvételi vizsgán
A „Principesa Elena”-ban lévő 50 helyre 95-en jelentkeztek — Meg kell teremteni Kolozsváron a zsidó középiskolát

Cluj—Kolozsvár, szeptember 8. (Az Uj Kelet tudósítójától). Tíz esztendő óta egyetlen szeptember sem mulik el anélkül, hogy valamilyen keserves meglepetés ne érné a zsidó szülőket. Az évről-évre váltakozó szabályrendeletek és főképpen azok alkalmazása egyre jobban nehezítik meg a zsidó tanulók iskoláztatását. Ez évben a gimnáziumi felvételi vizsgák állították súlyos probléma elé a zsidó szülőket.

A legújabb szabályrendelet szerint a gimnázium első osztályába legfeljebb 50 tanulót lehet felvenni. Ha a jelentkezők száma több ötvennél, úgy felvételi vizsgát kell tartani, amelynek eredménye alapján az első ötvenet felveszik, míg a többiek olyan iskolában kell a felvételt megkísérleljék, ahol nem jelentkezett ötvennél több növendék, illetőleg, ha a jelentkezők száma az ötvenet ott is meghaladja, megint felvételi vizsgának kell magukat alávetniük.

Ez az intézkedés, amelyet pedagógiai okok hívtak életre, nem okozott különösebb gondot a fiú tanulóknak. Kolozsváron állami intézetben öt első gimnáziumi osztály van fiúk részére, kettő a Baritiu-, kettő az Anghelcsu-gimnáziumban, egy pedig az Egyetem Szemináriumban. Így összesen 250 fiú vehető fel az évben az első gimnáziumi osztályba.

A Baritiu-gimnáziumban 131-en jelentkeztek, akik közül százhatvan vettek fel a felvételi vizsga sorrendjének eredménye szerint, a kintrekedtek azonban el tudnak helyezkedni a másik két gimnáziumban, ahol nem is kerül sor felvételi vizsgára, mert a jelentkezők száma nem haladja meg

az előírt maximumot.

Egészen más a helyzet a leánygimnáziumban. Kolozsváron állami intézetben három első gimnáziumi osztály van leányok számára. Kettő a Regina Maria egy pedig a Principesa Elena gimnáziumban. Volna tehát százötven hely első gimnázista leányok részére. Normális körülmények között a százötven hely talán elég is volna. Az idén azonban a szokottnál több jelentkező volt és a Regina Maria-gimnázium igazgatósága egy egészen érthetetlen intézkedéssel a miniszteri intención túl is megszorította a felvehető növendékek számát. A felvételi vizsgát nem a szabályrendelet szellemében tartották meg, amely nem követel semmilyen külön tudást, csak azt írja elő, hogy az első ötvenet lehet felvenni. A Regina Maria igazgatósága ezzel szemben klasszifikáló vizsgát tartott és egyszerűen megállapította, hogy akinek a mediája 5.60-nál gyöngébb, nem vehető fel. Így történt meg, hogy a 121 jelentkező közül az előírt száz növendék helyett mindössze 85-öt vettek fel.

Az azután fatális véletlen, hogy a 85 felvételre alkalmasnak talált növendék között mindössze 3 zsidó van, holott több mint 30-an jelentkeztek felvételi vizsgára. Az ilyen módon kizárt zsidó tanulók most a Principesa Elena-gimnáziumban kísérleteznek, ahol csak egy első osztály van és így csak ötven növendéket vehetnek fel. Minthogy azonban a Regina Mariában száz helyett csak 85 növendéket vettek fel, a Principesa Elena-gimnáziumot megrohanták a szülők, különösen a zsidó szülők, akiknek a gyerme-

keit sorra buktatták meg a Regina Maria felvételi vizsgáján. Máris 95 jelentkező van az ötven helyre és így 12-én itt is felvételi vizsga lesz.

Elképzelhető a zsidó szülők mély ségese elkeseredése és aggodalma, hiszen attól kell tartaniok, hogy gyermekeik a szó szoros értelmében iskola nélkül maradnak. Lehetetlen nem látni a tendenciát, amely mindenáron el akarja ütni a zsidó tanulókat az iskoláztatásnak még a lehetőségétől is. Zsidó középiskola felállítását nem engedélyezik, más felekezetek iskolájába zsidó tanulókat felvenni nem lehet, a zsidó növendékek számára így csak az állami gimnáziumok kapui vannak nyitva, most pedig azokat is bezárják előttük.

Legfőbb ideje, hogy Kolozsvár zsidósága egységesen összefogjon és újra megteremtse a maga középiskolát.

— Az angol királynál week-endezett Macdonald munkáspárti miniszterelnök. Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök, aki Balmoralban a királyi családkörében töltötte a week-endet és a királynak referált az aktuális politikai kérdésekről, holnap rövid tartózkodásra Londonba érkezik, majd a skóciai Lossiemouthba utazik.

— Jövő évre marad a magyar óceánrepülő startja. Londonból jelentik: Newyorkból táviratozzák, hogy a magyar óceánrepülő startja előreláthatóan a jövő évre marad el, mert a gép benzintartályán olyan hibát fedeztek fel, amelynek kijavítása tíz napot is igénybe vesz s ez idő eltelté után már nem valószínű, hogy az óceáni időjárás kedvezzen óceánrepüléseknek.

elytállani a végren ezt Palesztina jjaépítés követeli, gy az arab önrenzenzenvedne. Ha azon volna a mandátum zért a felelősséget li és Németország e. E föltételek melémetország őszinte tájárja számíthat ei között Németorngitizott zsidó egiten fogja. Balatt az angol korációt adott ki Német kormány száleklaráció nem lé-

Rendőrséget szorongat, megállították

ezelőtt Bukarestrendőrséget utána felután ráakadt a szobájában. Jot tett a leánynak, hogy térjen viszdídon a leány tanolt szubkomolverét és rálőtt a ga ellen fordította ba berohant szállkettőjüket hatalálta. A leányt körmütétet hajtottak a súlyos, de nem Vakarestibe száll

Oszkodik a jegyek

A nagyváradi énye

marika-bankjegye-ni bank törvénye-ekben valorizálni ajdonosok nemzetis indított a német as értelemben.

ak csakhamar rájötött valami szélhá-ezt a feltevést et konzulátus ems. Ebből az derül sakugyan létezik tion cég alatt egy e a német birodal-amely legújabban kezdte meg a pro-eg teljes értékben a haboru előtti ki-kjegyeket. A kon-propaganda arra y a márkatulajdo-saljon ki a bevált t a társaság soha-ert semmi jogi le-az egész akció nem izletemberek újabb ajdonosok hecsapá-

gyesülete már ré-Globocapital Cor-ódése ellen, amely-Ez a társaság azt hogy perli a német hogy ez a per igen szemben az igaz-ég soha semmiféle Reichsbank ellen a valorizációja miatt is, akkor is csak állhatja fel ezt a minden ilyen kit-t a német bíróság övetkeztében, hogy kivétel nélkül el-róság előtt viszont alorizációs igénye-

való, hogy a kétes al vezetett Globo-akciója minden lenére közönséges

אתרוגים
הנני להודיע לכהל הנכבד כ
הבאתי גם השתא אתרוגים
מפרדסי אח"כ בארצנו הקדוה
שה' כי יניעו עדרה הביע
לולבים והדסים ירקים ורעני
ניממארץ ישראל ואמכר אותם
במחירים הכי זולים. להרבנים
הג שליט"א ולסוחרים הקדוה
שמעתו נלוגו.
ירושלם.
אדרסתי:
SIMON GLASNER CLUJ
Str. Tud. Vladimirescu 17.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jánbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Megsemmisítik az orvoskamaraik választásokat. A hivatalos lap júliusi számában megjelent egészségügyi törvény orvosi kamarák létesítésére vonatkozó intézkedéseket is tartalmaz. Dacára annak, hogy a törvény végrehajtására vonatkozó utasítás még nem jelent meg, egyes helyeken teljesen önkényes módon, saját maguk által megállapított és minden törvényes alapot nélkülöző választási eljárással megválasztották a kamaravezetőséget. Illetékes helyről nyert értesítéseink szerint, megtörténtek a szükséges lépések, hogy az ilyen egyéni akciók és ambíciók fütötte választások megsemmisíttessék. Helyénvaló a választási aktus megejtése előtt tiltakozni a törvénytelen eljárás ellen, amelynek éle kisebbségi orvosaink ellen irányul.

— Nemzetközi konvenció a bankóhamisítás elnyomására. Genfből jelentik: A Népszövetség főtítkársága a bankóhamisítás elnyomása érdekében nemzetközi konvenciót dolgozott ki. Az egyezmény szerint állami központi hivatalokat fog felállítani, amelyeknek kizárólag az lesz a feladatuk, hogy küzdenek a bankóhamisítások ellen. Augusztus végéig a konvenciót 21 népszövetségi állam írta alá. Az egyezményt a legközelebbi ülésen beterjesztik a népszövetségi tanácsnak.

— Egy főkonzul titokzatos eltűnése. Newyorkból jelentik: Columbia állam főkonzula Liverpoolban, dr. Dinario Pagan érthetetlen módon eltűnt a Santa Rita nevű gőzösről. A gőzöst alaposan átvizsgálták és a főkonzulanak nyomát sem lehetett találni. Minden valószínűség szerint büntény áldozata lett. Pagan konzult néhány héttel ezelőtt egy columbiai kerület kormányzójává neveztek ki és azért akart elutazni hazájába a Santa Rita nevű gőzösről.

— Eljegyzések. Lázár Dezső eljegyzte Mózes Mancit urleányt Nagysomkútról. Minden külön értesítés helyett.

— Weisz Zsóka, a nagyváradi Somerettek főparancsnoka és Róth Miksa Cluj jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— Tanszerkiállítás lesz Bukarestben az országos tanárgyűlés alkalmából. Szeptember 7-én, az Országos Tanítókonferencia alkalmából Bukarestben, B-dul Academiei 3-5. megnyílik az első román tanszerkiállítás, amelyen kiállításra kerülnek a bel- és külföld utolsó újdonságai és pedig: iskolai butorok és eszközök, kisdudorok, anyagok, fizikai és kémiai készülékek, természettudományi preparátumok, iskolai vetítő-készülékek és filmek, iskolai faliképek, térképek, földgömbök, földmérési (geodéziai) műszerek, iskolai rádiófelszerelések. A kiállítás szeptember 7-től október 10-ig tart. A belépés díjmentes.

— Aranyeres bajoknál, béldugulás, repedés, kelés, gyakori vizeleési inger, derékfájás, mellszorulás, szivdobogás és szédülési roham eseteiben a természetes Ferenc József keserűvíz használata mindig kellemes megkönnyebbülést, sőt gyakran teljes gyógyulást eredményez. A belső bajok orvosai az igen enyhé hatású Ferenc József vizet sokszor mindennapi használatra reggel és este egy-egy félpohárral mennyiségben rendelik. A Ferenc József keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— A munkanélküliség egyre növekedik Ausztriában. Bécsből jelentik: 1930. augusztus végén Ausztriában 156.124 munkanélkülit regisztráltak. Bécsben 71.293 a munkanélküliek száma, Wien-neustadtban 17.510, Linzben 16.225, Innsbruckban 2.817, Bregenzben 2.550.

— Egy 88 éves asszony öngyilkos lett. Bécsből jelentik: Franciska Stetina 88 éves asszony tegnap fiának Halirschgasse 18 szám alatti lakásán felakasztotta magát. Az öregasszony, aki Cseh-szlovákiából származik, 20 éven át Budapesten élt és 1928-ban jött Bécsbe, ahol családostól lakott. Stetináné már régóta foglalkozott az öngyilkosság gondolatokkal és már Budapesten akart öngyilkosságot elkövetni. Tegnap délután, amikor menyé eltávozott a lakásból, az öregasszony az ajtófélfára akasztotta föl magát. Mikor rátaláltak, már halott volt.

Epítsük fel a leégett zsidó Borsát!

Mai kimutatásunkat itt adjuk:

Dej	
Décsi Izr. Nőegylet	5.000 lej
Carica	
Chaim Szimche Bukovina	365 „
Szilágycseh	
Dr. Rosenfeld Salamon	520 „
Tibeni	
Samuel Weinstein Bukovina	600 „
Kolozsvár	
Mózes Sándorné	200 „
Kun István	200 „
Löwy Jenő	100 „

Hitachdut által rendezett ünnepélyből befolyt:

Adományok	3.000 „
Tomblából	4.000 „
Bütféből	4.120 „
Szatmár	
Simon Ignácz	200 „
Összesen:	18.805 „
Eddig kimutatva:	1.212.671 „
Gyűjt. eddigi összege:	1.231.676 „
Helyreigazítás:	Augusztus 23-i számunkban közölt szatmári jelentésből dr. Borgida név alatt szereplő 2.000 lej a dr. Borgida József ügyvéd ur adománya

Bizalmas zárt üléssel kezdődött meg a Népszövetségi Tanács őszi ülészaka

Huszonhét európai állam külügyminisztere vitatkozik az európai unió felett

Genf, szeptember 8. A népszövetségi tanács ülése bizalmas zárt üléssel ma délelőtt kezdődött meg. Az Európa-konferencia ülése délután 4 órakor a főtítkárság épületében vette kezdetét 27 európai állam külügyminisztereinek részvételével. Az előzetes megbeszéléseknek afelett kellett döntenök, hogy az európai unió kérdését külön értekezleten vitassák-e meg, vagy pedig a népszövetségi közgyűlés elé vigyék további tárgyalások céljából.

— Fia született a belga trónörökösnek. Brüsszelből jelentik: A belga trónörökösnek tegnap délután 5 óra 10 perckor vidéki kastélyukban fiugyermek született. Az újszülött a trónörökös pár második gyermeke, de az elsőszülött leány. Az öröndetes családi eseményt 101 ágyulövés és harangzugas tudatta a belga főváros lakosságával.

— Az André expedíció maradványából újabb leletre bukkantak. Oslóból jelentik, hogy norvég halászok a White Island szigetet északi részén újabb leletre bukkantak, amelyekről azt hiszik, hogy szintén az André expedíció maradványai. Egy esontvázat és ballonburkolatszövetet a halászok hajójukra vettek s körülbelül 7-8 nap múlva érkeznek velük Tromsøbe, ahol a leletet tudományos vizsgálatnak fogják alávetni.

— Letelepedési lehetőségek Braziliában. Bécsből jelentik: A brazilai konzul közlése szerint a brazilai kormány Rio de Janeiró közelében egy új kolóniát létesített. A kolóniát a fővárostól vasuton másfél óra alatt el lehet érni. Főcélja a kolónia alapításának, hogy Rio de Janeirót megfelelő friss veteményekkel lássák el. A kolóniára igényt tartanak osztrák kertészek, akik közül harmincan már utnak is indultak Braziliába.

— II. Vilmos császár diszkociáját eladták Abessinianak. Berlinből jelentik: II. Vilmos volt német császár diszkociáját a napokban becsomagolták és Abessinia felé irányították. Ebben a kocsi fogják november 2-án Ras Tafari abessiniai szultánt vinni a koronázására. A kocsiért és 8 löert 25 ezer márkát fizettek.

— ZENE ÉS SZÍNHÁZI KRITIKUSOK KONGRESSZUSA. Prágából jelentik: A színházi és zenekritikusok negyedik kongresszusát e hó 19-én nyitják meg Prágában. A kongresszuson az összes európai államok zenei és színházi kritikusai képviseltetik magukat. A program szerint aktuális kérdésekről fognak referálni és előadásokat tartani. A kongresszuson diszeloadást tartanak a nemzeti és a német színházban, azonkívül számos koncertet rendeznek a kritikusok tiszteletére.

— Kirándulók súlyos autókatasztrófa. Berlinből jelentik: Koburg közelében egy társasautó, amelyen tizenötven foglaltak helyet, egy falnak szaladt. Az összes benneülők súlyosan megsebesültek. A legtöbbnek állapota életveszélyes, mert a felrobban motor exploziója és a társasokosi égése égési sebeket ejtett rajtuk.

Hirdetéseket és előfizetéseket az Uj Kelet részére felvesz és reklamációkat elintézt az Uj Kelet nagyváradi képviselője: Blum Zsigmond Oradea, Rimánóczy 4.

SPORT

BELFÖLDI EREDMÉNYEK

A vasárnapi futballtorna néhány meglepő eredményt hozott.
Arad. Gloria CFR—Olympia 2:2 (1:1).
AMTE—Crisana 2:1 (2:1).
Temesvár. Kinizsi—TAC 2:0 (2:0). Ezzel a győzelemmel a Kinizsi megnyerte a Dura-kupát.
ZsSE—Kadima 3:0.
Hajduk—Turul 7:0.
Gyapjuipar—Rapid 0:0.
Nagyvárad. NAC—Törekvés 1:0.

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK

Budapest. Hungária—Kispest 3:2 (3:1).
Ujpest—Vasas 4:1 (2:1).
III. ker.—Sabaria 2:0 (0:0).
Bárány országos rekordot javított a budapesti uszóversenyen. Budapestről jelentik: A budapesti magyar-olasz uszóversenyen a 4×200 méteres stafétát a magyar csapat nyerte. Százméteres távon Bárány országos rekordot javított 58.6 idővel.

Winkler Janka előadása a Wizo szezonnyitó teadélutánján

A Wizo első szezonnyitó teadélutánján öröndetes szepszámú hölgyközönség vett részt. Wertheimer Samu né elnöknek megnyitott beszédében lelkesítő, meleg szavakkal hívta munkára a hölgyeket, majd Winkler Janka volt Tarbut igazgató, aki ma a jeruzsálemi Mizrahi szeminárium tanárnője, beszélt. Beszédéből az új és egészséges zsidó generáció optimizmusa eszengett ki. Mi otthon — mondja — tudjuk, hogy határozzanak bármit a politikusok a zöld és fehér asztaloknál, Palesztina fel fog épülni, aminthogy épül napról-napra szünet nélkül. A tavalyi zavargások, támadások csak egy pillanatra tántorították meg a dolgozó és építő Palesztinát, hogy aztán annál nagyobb erővel és lendülettel folytassák, törhetetlen hittel, nem ismerve akadályt.

Az ott felnövő egészséges munkára nevelt és a munkát bíró generáció nem ismer és nem akar tudni más házát. Őket nem esábitja sem Amerikakinese, sem pedig Európa kulturája. Az ő létük össze van kötve elválaszthatatlanul Palesztina földjével és nincs az a hatalom, amely őket onnan elszakíthatná. És hogy egy ilyen nagy szerű, egészséges, jobb embertípus nő fel, ez legfőképpen az asszonyok érdeme, akik Palesztina egészségügyi intézményeit megteremtették és vezetik. Csesemő- és gyermekvédelmi intézményeik, ahol a gyermek, egy a legszegényebb munkásé, mint a leggazdagabb polgáré, ugyszólván élete első napjától állandó orvosi felügyelet alatt áll, ugyanesak üdülő telepük, ahol az arra rászoruló pihenhetnek. A tehetősek fizetnek, de csak azért, hogy annál több szegény legyen elhelyezhető. Az árvaházakban a gyerekek igazi otthon élveznek. Mindenik intézmény oly magas nívón áll, hogy a legmodernebb államokban sem találhatunk különbet.

Az asszonyok munkájára Palesztinában azért van olyan nagy szükség, mert egészen tőlük függ, hogy milyen generáció nő fel ott. S hogy megfeleljenenek a magukra vállalt feladatoknak, szükségük van az egész világszidó asszonyainak segítségére, ugyerkölesileg, mint anyagilag. A zsidó asszonyok munkája segíti hozzá a zsidó népet, hogy Palesztinában egy békés, nyugalmas és boldog otthon épüljön.

A Wizo első komité-ülését az új munkáévben ma. kedden délután 4 órakor tartja a Szövetség helyiségében, amelyre a komité tagjainak megjelenését kéri.

Ha szolid és megbízható
helyről LIBASZIR szükségletét beakarja szerezni, írjon vagy kérjen árajánlatot
KLEIN orth. kőseer
zsir és baromfiacsarnokból Oradea, Saguna 6.
Alapítva 1912
Szállítás postán és vasuton saját bődönben.

KÖZ

A pénz dele

Bucuresti—Bukare
A forgalmi és fény
ban a pénzügyminis
tet adott ki. A rend
ászdák, azok után a
amelyeket saját műh
elő, forgalmiadót ta
észen vásárolt áruk
es a forgalmiadó a
ben megállapítja a
hogy három év óta a
lik a forgalmiadót
tán amelyeket a
ottak. Utasítja te
pénzügyigazgatóság
neg a vizsgálatot e
három évre. visszár

A kormány fog tiltak

Bucuresti—Bukare
Az utóbbi időben e
nerült fel az ország

É

Közp

Romániai iga

Erdélyrészi Ellenő

Bukovinai és besszar

A társaság működ
Egyptom, Francia
Magyarország, Néme

A társaság fejlőd

É v	Bizto
1913	K 22
1924	S 43
1925	" 63
1926	" 1.07
1927	" 1.39
1928	" 1.78

kéteze rkétszázmi

A „PHÖN

Mizrahi több orszá

Vezérügynöksége

Gyermek, járadék
tányos díjtételek az
talanul adnak pon

Román Bizto

Erdélyrészi
Tüz-, tüveg- és betöré

Előnyös díjtételek.

SPORT

EREDMÉNYEK

futballtorna néhány...
R-Olympia 2:2 (1:1),
a 2:1 (2:1),
zi-TAC 2:0 (2:0),
1 a Kinizsi megnyerte

3:0.
7:0.
apid 0:0.
C-Törökvs 1:0.

EREDMÉNYEK

Angaria-Kispest 3:2.
4:1 (2:1).
ria 2:0 (0:0).

os rekordot javított a
rsenyen. Budapesti
4x200 méteres stafétát
nyerte. Százméteres
zagos rekordot javított

anka előadása
ezónnyító tea-
tánján

ezónnyító teadélután
szépszámu hölgy-
sz. Wertheimer Samu
vítő beszédében lelke
kkel hívta munkára
Winkler Janka volt
ó, aki ma a jeruzsá-
minárium tanárnője.
ól az új és egészséges
optimizmusa csengett
mondja — tudjuk,
ak bármit a politiku-
ér asztaloknál, Pa-
épülni, amint hogy
ora szünet nélkül. A
ok, támadások csak
tántoritották meg a
Palesztinát, hogy az
b erővel és lendület-
rhetetlen hittel, nem

egészséges munkára
kát bíró generáció
n akar tudni más ha-
sábitja sem Amerika
g Európa kulturájá-
van köve elválaszt-
esztina földjével és
m, amely őket onnan
hogy egy ilyen nagy
jobb embertípus
en az asszonyok érde-
ina egészségügyi in-
remették és vezetik
ermekvédelmi intéz-
gyermek, egy a legsz-
6, mint a leggazda-
gyszólván élete első
ó orvosi felügyele-
sak üdülő telepeik
szoruló pihenhetné-
nek, de csak azért
bb szegény legye-
az árvaházakban
thont élveznek. Min-
oly magas színv-
nebb államokban sem
bet.

munkájára Paleszt-
olyan nagy szükség
ak függ, hogy milyen
ott. S hogy megfele-
gukra vállalt felada-
k van az egész vilá-
nak segítségére, ug-
anyagilag. A zsidó
kája segíti hozzá
y Palesztinában egy
és boldog otthon

komité-ülését az u-
kedden délután
Szövetség helyiségé-
omité tagjainak meg

smegbízható
SIR szükségletét be-
szerezni, írjon
áránlatot

LEIN orth. kóser
okából Oradea, Saguna 6.
tva 1912
vasuton saját bódómban.

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyminiszter újabb ren-
delete a malmosok ellen

Bucuresti—Bukarest, szeptember 8.
foralmi és fényüzési adók tárgya-
n a pénzügyminiszter újabb ren-
deletet adott ki. A rendelet szerint a cuk-
szedők, azok után a készítmények után
mellyeket saját műhelyeikben állítanak
elő, forgalmiadót tartoznak fizetni. A
szén vásárolt áruk továbbeladása men-
tes a forgalmiadó alól. A körrendelet-
ben megállapítja a pénzügyminiszter,
hogy három év óta a malmok nem fi-
zik a forgalmiadót azon örlemények
után, amelyeket a hadseregnek szállí-
tának. Utasítja tehát a miniszter a
pénzügyigazgatóságokat, hogy indítsák
egy vizsgálatot ebben az ügyben és
három évre visszamenőleg állapítsák

meg a forgalmiadó alól elvont örlemé-
nyek mennyiségét. Az örlemény értékét
az akkor érvényes középár szerint kell
jegyzőkönyvbe venni. A körrendeletnek
ez a része tehát újabb zaklatásnak teszi
ki a malmokat.
A pénzügyminiszteri körrendelet még
azoknak a műhelyeknek a megadó-
tásáról beszél, amelyek a CFR részére
vagonokat, vagy gépeket javítottak.
megállapítja a miniszter, hogy a javítá-
sok értékének 30 százaléka munkabér-
nek tekintendő, de a további 20 százalék
forgalmiadó alá esik. Intézkedik a cu-
korrépáról is a körrendelet és elrende-
li, hogy azt a termelőnél 2,20, a kivételnél
1,10 százalékkal adóztassák meg.

A kormány gazdasági politikája ellen
fog tiltakozni a UGIR szeptember 17-i
választmányi ülése

Bucuresti—Bukarest, szeptember 8.
utóbbi időben egyre több panasz
szólt fel az ország gyáripára körében

a kormány gazdasági intézkedéseivel
kapcsolatban. A gyáriparosok úgy ta-
lálják, hogy a kormány gazdasági poli-

Phönix

Életbiztosító Társaság

Alapított 1882. évben.

Központi vezérigazgatóság: WIE

Romániai igazgatóság: Bucuresti, Bulev. Elisabeta No. 16.

Erdélyrészi Ellenőrző Iroda: Cluj, Str. Nicolae Iorga 16.

Bukovinai és besszarábiai vezérképviselő: CERNĂUȚI, Str. Reg. Ferdinand 1.
A társaság működési területe: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia,
Egyiptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország,
Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország,
Tuniz, Törökország.

A társaság fejlődését az utóbbi 20 évben a következő számok mutatják:

Table with 4 columns: Év, Biztosítási állomány, Díjbevétel, Biztonsági alapok. Rows for years 1913-1928.

1929 év végével a biztosítási állomány
kétezerkétszázmillió schilling, a díjbevétel pedig százhuszonötmillió
schilling

BIZTONSÁGI ALAPOK
háromszázmillió schillinget tettek ki

A „PHÖNIX” kedvezményes szerződést kötött a K. K. L. jeruzsá-
lemi főirodájával, a Makkabi Világszövetséggel, a
Mizrachi több országos szervezetével, a WIZO Zsidó Nők Világszövetségével és
még több nagy zsidó testülettel

Vezérigazgatóságok: Arad, Braşov, Bucureşti, Cluj, Cernăuţi, Chiş-
nău, Mediaş, Oradea, Sătmar, Sibiu, Târgu-
Mureş, Timişoara.

Gyermekek, járadék és nyugdíjbiztosítás: Legmodernebb kombinációk és mélt-
ányos díjtételek az életbiztosítás minden ágában. A vezérigazgatóságok díj-
talanul adnak pontos kalkulációt és mindennemű felvilágosítást bizto-
sítási ügyekben.

„Steaua Romaniei”

Román Biztosító Társaság (a Phönix koncernjében)

Bucureşti, Bulev. Elisabeta 10 sz.,
Erdélyrészi főigazgatóság: Braşov, Kapu-utca 65 szám.

Táv-, üveg- és betérés-, jég-, léleset-, szavatossági-, automobilon-, géptörés-, szállítmeny-
élet- és népbiztosítás.

Előnyös díjtételek, modern feltételek. Képviseletek az egész országban

Nagyvárad
Zsidó Fiuinternátus

Oradea, Str. De'rancea 17. (Ritook Zs.-u.)

Prospektust kívánatra
díjtalanul küldünk!

A nagyvárad Társulati Kereskedelmi, az Orth
Gimnazium és a Zsidó Liceummal kapcsolatos
Elsőrendű kóserellátás. A növendékek szaktanárok
által való előkészítése. Felvilágosítással szolgál az
internátus igazgatója Szilágyi Adolf Lic. tanár

tikája minden téren az ipari termelés
rovására favorizálja a többi termelési
ágat és a gazdasági válság szanálásá-
nál is majdnem 100 százalékban fel
akarja áldozni az ipar érdekeit kü-
lönösen a mezőgazdaság talpraállítása cí-
mén. Miután az eddigi intervenciók úgy
szólván minden eredmény nélkül ma-
radtak, a gyáriparosok országos szer-
vezete, az UGIR erősebb aktivitásba
kezd érdekeinek védelmére.

Szeptember 17-én az UGIR központi
választmánya ülést tart Bukarestben.
Ezen az ülésen mindenkélt az új vas-
uti tarifa által teremtett helyzettel fog-
nak a gyáriparosok foglalkozni és meg-
állapítják azokat a módosításokat, ame-
lyek révén a kiütözöbbsérelmeket ra-
dokálisan orvosolni lehetne. Ezen a gy-
űlésen fogják véglegesen elhatározni,
hogy a megszüntetett 45 százalékos
iparpártolási kedvezmény és a tarifa
szabálytalan meghirdetése miatt indi-
tanak-e pert a gyáriparosok a CFR el-
len vagy sem. Foglalkozni fog az ülés

a forgalmi- és luxusadó kérdésével is
különös tekintettel a speciálregiszterek
bonyolult vezetésére és az áruk hivatal-
os közepégyenérték-táblázatának kü-
szöbönálló módosítására.

A központi választmány foglalkozni
fog az új uttörvény által életbe léptetett
különböző díjak és taxák kérdésével,
valamint a végrehajtási utasításban
bevezetett autótulajdonosi illetékekkel,
amelyek a legsúlyosabban sértik a gyár
ipari termelés érdekeit, mert a költsé-
gek elkerülhetetlen leépítése helyett
újabb és a termelvényeken be nem hoz-
ható terheket jelentenek számára.
Ugyanezen a gyűlésen fogják megszö-
vegezni azt a memorandumot, amelyet
a közszállítási árlejtések körüli anomá-
liák ellen akar az UGIR a miniszter-
elnökhöz és az uralkodóhoz beterjesz-
teni. Végül a gyáriparosok követelni
fogják, hogy a fedezetlen folyószámlára
hitelbe eladott áruk után fizetendő 0.26
százalékos illetéket törölje el a kor-
mány.

Horribilis bérek terhelik
a kolozsvári üzleteket

Tavasz előtt aligha kerül sor komoly üzletbér redukcióra

Cluj—Kolozsvár, szeptember 8. (Az
Uj Kelet tudósítójától.) Megirtuk, hogy
a kolozsvári kereskedők körében moz-
galom indult meg az üzletbérek leépí-
tése érdekében. Az akció előkészítésére
most írják össze uccák szerint az üzlet-
béreket mintán kollektív uton az egész
kérdést nem lehet megoldani. Egyrészt
nem az összes háztulajdonosok tagjai a
Háztulajdonosok Szövetségének, amely-
lyel a tárgyalások meg fognak indulni,
másrészt pedig a város különböző pont-
jain igen nagy eltérések vannak a bé-
rek között.

Azt, hogy milyen horribilisak a bolt-
bérek, arra csak néhány példát emlí-
tünk meg. A volt Wesselenyi uccában
200—300 ezer lej között mozognak a bé-
rek és igen sok esetben egyszerre két-

három évre előre kell ezt a nagy össze-
get kifizetni. A mai üzlettelenség mel-
lett ezt az összeget a kereskedők leg-
többje képtelen kihozni, mégis feltűnt,
hogy amikor egy ilyen helyiség meg-
ürült, eddig tíz új reflektáns is jelent-
kezett. Ez volt a legfőbb akadálya an-
nak, hogy a bérek terén leszállításról
még csak beszélni is lehessen. A főtéren
körülbelül ugyanezek a viszonyok van-
nak, ezzel szemben a többi főúccán már
lényegesen alacsonyabbak az üzletbé-
rek.

Hír szerint egyes kereskedők egyéni
tárgyalásokat kezdtek a háztulajdono-
sokkal és a jelek szerint kilátás van ki-
sebb mérvű bérleszállításra, komoly re-
dukcióra azonban tavasz előtt aligha
fog sor kerülni.

A nemzetközi szénmeg egyezése terve
meghiúsult. Prágából jelentik: Az egyes
széntermelő országok szénipari képvisé-
letei között tárgyalások folytak a terme-
lési és eladási árak egyöntetű megáll-
apítása érdekében. Ezzel ugyanis kikü-
szöbölmi, vagy legalább is mérsékelni
kívánták a világgiacon fennálló éles ver-
senyt. Mig a kontinentális országok
széntermelői gyakran nagy érdekellet-
teik ellenére is hajlandóak mutatkoz-
tak közös platformon dolgozni, addig
Anglia bányatulajdonosai olyan akadá-
lyokat támasztottak, amelyek lehetetlen
né tették az egyezséget. Az angolok
azért ragaszkodtak követeléseikhez,
mert a kormány támogatások révén a
többiekkel szemben sokkal kedvezőbb
helyzetben voltak.

A Banca Nationalánál az állam meg-
kezdte kétmilliárdos időleges tartozásá-
nak törlesztését, amit az adók behajtásá-
ra vonatkozó új rendelet eredményei tet-
tek lehetővé. Az augusztus 23-i kimuta-
tas szerint, az állam ezen számlájára 50
millió törlesztést eszközölt, ami által
egyenlege 1.950 millióra csökkent le. A
deviza-állomány 12 millióval növekedett
és a bankjegyfedezet összege 10 milliárd
860.465.607 lejt tett ki. A bankjegyfor-
galom 157 és fél millióval emelkedett, az
egyéb látraszólo kötelezettségek tétele
54 és félmillióval csökkent, vagyis a
bruttó bankjegyforgalom szaporulata
103 millió. Ez a körülmény kissé csök-
kentette egy a szinarany, mint az egész
érekészlet (bankjegyfedezet) fedezeti
arányát. Az előbbi 35.97 százalékra, az
utóbbi pedig 42.12 százalékra csökkent.
A váltótárca 6 és fél millióval apadt és
7.893.163.207 lejt tesz ki. A pénzügy-
minisztérium számlája 74 és félmillióval
csökkent, egyenlege 304 millió 542.590
lej. A Cassa Autonoma számlájára 56
millió befizetést eszközöltek, egyenlege

349 millió 17.708 lej. A stabilizációs köl-
csönösszámla 68 és fél millióval csökkent,
egyenlege 3.751.887.698 lej. A giró-szám-
lák 21 és félmillióval apadtak, egyenle-
gük 337.284.682 lej. A pénztárjegyallo-
mány 80 millióval csökkent és jelenleg
563.720.000 lej névértékű van forgalomban.
Egyéb (aktív) számlák 319 millió-
val 2.891.292.821 lejre, egyéb (passzív)
számlák 228 millióval 2.411.636.907 lejre
emelkedtek. Más számlákon lényegtelen
eltérés mutatkozik az előző heti kimu-
tatással szemben.

NYILTTÉR *)

T. Minerva Biztosító R.T. Cluj.

Ezennel megköszönjük Önöknek,
hogy élet- és balesetbiztosításból kifolyólag
engem a legnagyobb jóindulattal
kezelve, kezeimhez 212.500 lejt kifizet-
tek, noha a biztosításaim csak folyó év
május hónapban kezdődtek és azoknak
díjaira én csak egy részfizetményt tel-
jesítettem.

Amidőn ezen kuláns eljárásukat ugy-
én, mint a családom ismételen megkö-
szönjük, intézetüket a legnagyobb lelki-
ismeretességgel bárkinek ajánlhatjuk.

Baia-Mare, 1930. augusztus hó 23.
Rumpold Imre s. k.
Rumpold Gyula s. k.
Dr. Alexandru Dumbraviceanu s. k.

*) E rovathban közöltékért felelőssé-
get nem vállal a Szerk.

Hirdessen az Uj Keletben

Színház—Mozi

Darvas Lili, a bécsi Olympia

nyilatkozik toalettgondjairól és Molnár Ferencről

Bécs, szeptember 8. Kora reggel, amikor még valahol a kütelteken a kakasok kukorékolnak, a Theater in der Josefstadt színpadi bejárója előtt már teljes a forgalom. A próbák folynak Molnár Olympiájára, ami minden bizonytalansággal az idei bécsi szezon slágere lesz. A darab hosszu, hosszu vontatott tárgyalások és előkészületek után jön Bécsbe, ahol azonban a nagy berlini diadal prominensei, Bleibtreu Hedvig és Darvas Lili játszóik a főszerepet. Darvas Lili Molnár Ferenc felesége, aki ezuttal a világhírű magyar dramairónak egy életében, mint darabjában a főszerepet játssza, a legelső közönségtartozik, akik az Olympia próbájára a színházhoz érkeznek. Bár az elmúlt hetekben a salzburgi ünnepi játékokon vett részt, mindamellett rajta és kitűnő kedvében van. Csak éppen gondjai vannak a művésznőnek. Az újságíró fölteszi, hogy ha a szezon kezdetén egy szép asszonynak és hozzá egy nagy művésznőnek gondolják, azok bizonyára ruhagondok lehetnek.

Az újságíró nem is téved. Ez áll Darvas Lilire is, bár nem olyan formában, mintha ő nem tudná, hogy mit kell fölvennie. Ez eset azonban mégis súlyos és egyenesen valamelyik bécsi filozófus tanácsára lenne szükség.

A bécsi Olympiában a toalettem problémája annyira komplikált — mondja a művésznő a forró reggeli kávé mellett — hogy komoly gondokat okoz nekem. A bécsi nők nagy kritikusok és pontosan tudják, hogy a háború előtti időben egy arisztokrata-asszony, aki különben a darab egyik vezető alakja, milyen toalettet viselt. Berlinben nagyon szép ruháim voltak és hogy ha nem is voltak olyanok, mint amilyenek 1910-ben egy hercegnő viselt, nem volt baj. Más azonban a helyzet Bécsben. Szükségesnek tartottam, hogy a bécsi nemzeti könyvtárt is fölkeressek, átforgattam az 1910. évi bécsi divatlapokat, hogy megtaláljam a helyes formát. Így van ez. Korán fölkelni, órák hosszat próbázni, szerepet tanulni és még ezenkívül ruhagondok! Ilyenkor irigylem igazán a férfiakat, nekik nincs ilyen gondjuk, mert a frakk nem változott.

Az újságíró következő kérdése Molnár Ferenc művének történetére irányul és az író műhelyitkai szeretné az újságíró Darvas Lili ajkáról hallani. Ő azonban ijedt arccal tekint az interjúvölőre.

Csak nem akarja, hogy úgynevezett költői intimításokat áruljak el? Azt bizony nem szabad. Először is Molnár nem szereti — mondja a művésznő komolyan. Holnap Bécsbe érkeznek, hogy részt vegyen a próbákban és alaposan megmosná a fejemet, ha az ő iskolájáról intimításokat tárnák a nyilvánosság elé és őszintén szólva, nincs is sok mondanivalóm róla. Molnár rendkívül intenzív munkás, míg azonban valamelyik művével nincs teljesen készen, nem szeret róla beszélni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy néha-néha egy-egy jelenetet ne olvasna fel előttem, hogy annak hatását egy harmadik személy előtt kipróbáljam, sőt nem vagyok beképzelt, ha azt mondom, hogy törődik az én ítéletemmel, miután azonban holnap már itt van, igazán nem szeretnék erről a témáról beszélni.

A következő pillanatban Darvas Lili fűs lendülettel kiüriti a kávéesészejét és eltűnik az ügyelő mögött — az öltözőjében.

A Magyar Színház irodájának közleményei

EMIL JANNINGS — „AZ ÁRULO.” Minden várakozást messze felülmúló sikerrel került bemutatásra a Magyar Színházban Emil Jannings grandiózus hangos filmje: „Az áruló”. Az újszerű, felvonásról-felvonásra fokozottabban izgalmas esemény, mindvégig szinte lenyűgözve tartja a nézőt. Lélegzetét visszafojtva gyönyörködött a nagyszámú közönség Emil Jannings csodálatosan tökéletes művészetében, minden egyes mozdulata, tekintete, gesztusa hűen tolmácsolja a dráma tartalmát. A művet ebben a filmben Emil Jannings

produkál, az nem színjátszás, az maga a legtermészetesebb, legigazibb élet. A közönségnek ugyszólván egyhangu megállapítása, hogy ez a film és benne Emil Jannings, grandiózusan, sikerben messze felülmúlja Emil Jannings eddigi legnagyobb filmjét, az „Elsodort ember”-t. A való életből vett drámai eseményhez kitűnően alkalmazkodó pompás zenei kísérete van a filmnek. A legkisebb tulás nélkül állíthatjuk és a közönség egyhanguan hangoztatott véleménye is az, hogy „Az áruló” a leg-tökéletesebben megalkotott hangos film, amely eddig városunkban vetítésre került. Ez a szenzációs film már csak 3 napig, ugymint kedd, szerda és csütörtökön marad műsoron napi 4 előadásban: 3, 5, 7 és este 9 órakor. A műsor kiegészítő száma egy pompás énekes szerelmi párjelenet. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA

Kedden 3, 5, 7 és este 9 órakor: „Az áruló”. Emil Jannings grandiózus hangos filmje 8 felvonásban. Hangos előjáték, mint kísérő szám. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.
Szerdán 3, 5, 7 és este 9 órakor: „Az áruló”. Emil Jannings szenzációs hangos filmje 8 felvonásban. Hangos előjáték, mint kísérő szám. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.
Csütörtökön 3, 5, 7 és este 9 órakor utoljára: „Az áruló”. Emil Jannings grandiózus hangos filmje 8 felvonásban. Hangos, énekes előjáték. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

RADIOMUSOR

Idő: Középeurópai KEDD, SZEPTEMBER 9.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjárás és időjelzés. — 12.50: Grammfón. 17: Zenekar. Könnyű és román zene. 17.30: Felolvasás. 17.45: Hírek, időjelzés. 19.40: Rádiógyetem. 20: Rádiózenekar, olasz zene. 20.30: Felolvasás. 20.45: Rádiózenekar. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Házikvartett. 9.30: Hírek. 11.15: Zenekari hangverseny.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 3.30: Mesedélután. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Novellák. 5.30: Cigányzene. 6.35: Francia nyelvoktatás. 7.10: Grammfónhangverseny. 7.45: Amatőrposta. 5.30: Magyar dalok. 9.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

9.30: Bartók Béla zongorahangversenye. 10.30: Időjárásjelentés. Utána: Az Operaház zenekarának hangversenye. Bécs. 20.15: Hegedűhangy. Frankfurt. 19.30: Grammfón. Stuttgart. 22: Francia dalok. Varsó. 21.15: Chopin művei. Poznan. 20.30: Könnyű zene. Róma. 21.02: Szimfonikus hangverseny. Locatelli: Andante pastorale. — Beethoven: VII. Szimfónia. Sgambati: Zenélő láda. Setacciolli: A csiga. Rameau: Tánctánc. Debussy: Induló. Martucci: Tarantella. Wolf—Ferrari: Intermezzo. Wagner: Mesterdalnokok. Milánó. 20.40: Operettrészletek. Prága. 21.30: Chopin művei. Pozsony. 21: Tánctzene. Brünn. 21.30: Hárfá és cselló. Osló. 22.40: Grammfónhangverseny. Toulouse. 19: Orosz dalok. Bécs. 21.15: Bach műveiből. Frankfurt, Stuttgart. 19.30: Sains-Saens: Sámson és Delila c. operája. Köln. 20: Puccini: Bohémélet című operája. Varsó, Kattovic, Poznan. 19.50: Verdi: Traviata c. operája. Milánó. 20.40: Verdi: Traviata c. operája. Róma. 21.02: Ének és zenekari hangverseny. Osló. 22.30: Trió. Prága. 19.45: Fuvózenekar. Brünn. 20: Részletek Dvorak operáiból.

SZERDA, SZEPTEMBER 10.
Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek. 12.50: Grammfón. 17: Zenekar. 17.30: Felolvasás. 18.45: Hírek, időjelzés. 19: Grammfón. 20: Zongorahangverseny. 20.30: Felolvasás. — 20.45: Dalest. 21.15: Hegedű. 21.45: Hírek. Budapest. 9.15: Az Országos Postás zenekar hangversenye. Kraul: Baka-nóták. Leopold: Flóra. Auber: Fra Diavolo. Schubert—Berté: Három a kislány. D'Albert: Hegyek alján. Lehár F.: Luxemburg grófja. Kéler B.: Katonai takarodó. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 3.30: Morse tanfolyam. 4.10: Dr. Kenessey Magdolna felolvasása: „Jókai és Petőfi barátsága és meg hasonlása”.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Zalai Szalay László dr. novellái. „A pusztai balladák”-ból: Idegen és jéveny vagyok. A földkereső Csapi. 5.30: Szotyori Nagy Jolán magyar nótákat zongorázik. Régi magyar népdalok. Balázs-nóták. 6.15: Olasz nyelvoktatás. 6.15: Operettrészletek. Gilbert: A uralkodó herceg. Nebdal: A vincellő menyasszonya. Lehár: Friderike. Asszonyfaló. Kálmán: A hollandi menyecske. Strauss: A Tavaszi Ziehrer Fesche Geister. Schubert—Berté: Hórom a kislány — egyveleg. 8: Vidám est. Rendező: Békefi László. Szünetben löversenyeredmények. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Debreceni Kiss Lajos és társai zongorahangversenye.

אתרוגים ליהודים והדסים
A n. é. vevőközönség szíves tudomására hozom, hogy ezidén eszrogjaim felállítására — az előző évektől eltérően — nem Bukarestben lesz, hanem Máramarosszigetén, s ugyancsak innen lesz minden rendelés az eddigi pontos-sággal és precizitással elintézve. Ugyszintén közölhetem, hogy újbán van egy nagyobb transzport erecszrogjaim, mely minőségének kiválóságában megfelel a pargai (görög) eszrogoknak. — Ezenkívül a napokban érkezik Triesztből egy szállítmányom, kitűnő görög-eszrogokkal, eredeti 100-120 drb-os ládákban. Rendeléseket előleggel felvesz:
RÁTH JOZSEF
déli gyümölcskereskedő, SIGMET Str. Dorobanților 33.

Lingual, Idegenvezető Tolmácsok
ITALIA
Mit kell látni, hogyan kell nézni, hogyan lehet előzetes nyelvtanulás nélkül magát olaszul megértetni
TRIESZTTÖL—OMÁK
Írta: Dr. HONTI REZSÓ
A vaskos, több mint 520 oldalas kötet bolti ára fűtve...
Kapható az UJ KELET könyvosztályában

Aprohirdetése
Intelligens zsidó vallású német lakosok keresek vidékre két gyermek mellé, III. elemi román nyelven és zongoratanítána. Fényképes ajánlatokat a kötetekig.
Két diáklány zsidó uriháznál taníttatást kaphat külön szobával, fürdőszobahasználattal. Friedmann. Ferd. 34. II. 19.
Egy diákot, vagy diáklányt teljes látásra felvesz izr. uricsalád. Sziget. Malom ucca 2.
Schwartz Ignacné orth. kóser vegyes étterme és tejcsarnoka Reg. Ferdinánd (Wesselényi ucca) 10 szám alatt megnyitott. A felhasználó tejműveket készítményeim. — Ugyanott naponta friss tehén- és bivalytej házhoz szállított is kapható.
Kelengyék készítése, művészi ványárpárna montirozás, valamint az összes kézimunkák izléses kivitelben. Fisch Böske kézimunka-szalóni Malom ucca 16.
Ha azt akarja, hogy hirdetésével eredményes legyenek, hirdessen az UJ KELET-ben.
Hirdessen az UJ Keletben

Rendkívül olcsó nyári könyvajánlatunk (I.)

Ady: Brevárium I. II.	Lei 19.—	1. sz. csoport:	Móricz: Buzakalász	
Casson: Tizenkét tip	10.—		— Házasságtörés	
Ady: Muzeum I. II.	140.—		— Vadkan	110 Lei
Darvin: Fajok keletkezése	180.—	2. sz. csoport	Babits: Pávátollak	
Karinthy: Kötéltánc	48.—		— Karácsonyi Madonaa	
— Irta . . .	20.—		— Nyugtalanóság	
Schrenk: Titokzatos erők	28.—		— Recitativ	98 Lei
Karinthy: Faremido	28.—	9. sz. csoport:	Laczkó: Noemi fia	
Tolsztoj: Shakespeare	35.—		Biró: Amor és Psyche	
Suares: Dosztojevskij	35.—		Kaczér: Ezüst fuvola	72 Lei
Lázár: Munkácsi	35.—	11. sz. csoport:	Méray: Két primadonna	
Wagner: Beethoven	35.—		Kodolányi: Két leányarc	
Gide: Wilde Oszkár	35.—		Szini: Smaragd	72 Lei
Thiering: Textilipar	35.—			
Lambrecht: Oslények világa	35.—			
Dalla: Modern sakk	35.—			
Brandes: A. France	35.—			
Rilke: Rodin	35.—			
Seton: Fekete mén	38.—			
Molnár: Andor (regény)	30.—			

Kapható az „Uj Kelet” könyvosztályában 100 leien alóli rendelésnél csakis az összeg előzetes beküldése mellett.

XIII EVF Cluj—Kö szepteml 5690 EY

Uj Kelet és bánati...
Kölnk ut...
Kölnk ut...
Kölnk ut...

Európai av

Irta: Jule a Matin polit

Az európai go lehet mondani, h hány hét óta te mikor a gondola szellemében forr kan azt hitték, h eióbol soha nem lis valóság. Ilye hetett hallani:

— Itt van egy nagy hirnevet sz tének utolsó éveit zés élere állott, a sa esetén nemcsa nagy államférfiu róla az utókor sz sen az emberis Briand azt akar háboru végleges hassák, hogy Aristide Briand tak olyanok is, nyezését minden luxusfoglalkozás a vélemények az változtak. Az et egészen új meg ma megkérdendő minisztereit és p azok legtöbbje e

— Kiváló gond gondolat. Csak a sitása nehézségek Egyesek talán Briand felelős a amely most Eu Briand az európa a tíz év előtt meg emlékeztetése esa sebeket és gyölök ják — olyanok, i lölni is tudják e egyik a maga hogy tulságosan nines közvetlen megértésre és m fel őket, nagyon szerünk: kényszr leményüket körv tudatukba idézzé amelyek miatt e

Ezek a mego bizonyítanak az ellen. Ezek az e zolják, hogy az e itelésének módja európai föderáció molyan venni, vi leg támadják is. sonlitanak a beto kezelést állottak szobahasználattal. Friedmann. Ferd. 34. II. 19.

Egy diákot, vagy diáklányt teljes látásra felvesz izr. uricsalád. Sziget. Malom ucca 2.

Schwartz Ignacné orth. kóser vegyes étterme és tejcsarnoka Reg. Ferdinánd (Wesselényi ucca) 10 szám alatt megnyitott. A felhasználó tejműveket készítményeim. — Ugyanott naponta friss tehén- és bivalytej házhoz szállított is kapható.

Kelengyék készítése, művészi ványárpárna montirozás, valamint az összes kézimunkák izléses kivitelben. Fisch Böske kézimunka-szalóni Malom ucca 16.

Ha azt akarja, hogy hirdetésével eredményes legyenek, hirdessen az UJ KELET-ben.

Hirdessen az UJ Keletben

Hirdessen az UJ Keletben

Hirdessen az UJ Keletben